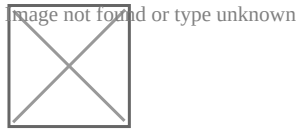


Ο άνθρωπος, αιτία της οικολογικής κρίσης!

/ [Πεμπτουσία](#)



World crisis: Dry crack earth at farm

Δε πρέπει βέβαια να μας διαφεύγει πως «αν και ο άνθρωπος τοποθετήθηκε στον παράδεισο, στον οποίο ήταν όλα αρμονικά, δυστυχώς δεν τον είδε ως δωρεά και ευλογία, αλλά ως αντικείμενο εκμεταλλεύσεως και καταδυναστεύσεως για να ικανοποιήσει τα πάθη και τις αδυναμίες του».
192

Την κοινωνία αυτή αρνήθηκε ο άνθρωπος, επιλέγοντας συνειδητά την απομάκρυνσή του από τον Θεόν Δημιουργό και αποφασίζοντας να στηριχθεί μόνο στις δυνάμεις του, προχωρώντας στις επιλογές του αυτόνομα. Αποτέλεσμα αυτής της ηθελημένης απομάκρυνσης ήταν να διαταραχθούν οι σχέσεις ανθρώπου-φύσεως και να αναφύει το οικολογικό πρόβλημα, με την εξέλιξή του σε κρίση. Αποτέλεσμα της απομάκρυνσης του ανθρώπου από τον Θεό είναι η πτώση του. «Αίτιος δε πάντων θεωρείται ο ίδιος ο εις συνεργασίαν μετά του διαβόλου προελθών άνθρωπος».¹⁹³ [\[4\]](#) Ο ίδιος δηλαδή ο άνθρωπος με την θέλησή [\[5\]](#) του, λόγω της ελεύθερης βούλησής του, που άνωθεν του έχει χορηγηθεί συνειδητά επιλέγει την απομάκρυνσή του ή όχι. Η διαπίστωση πως αιτία της οικολογικής κρίσης είναι ο ίδιος ο άνθρωπος μας δίδει βέβαια και την ελπίδα για τη λύση του προβλήματος, αφού τελικά από εμάς πραγματικά εξαρτάται το περιβάλλον.

Όπως ο καθηγητής Χρήστος Τερέζης εξηγεί, η πτώση, παρά το ότι εξασθενεί έντονα την εικόνα του Θεού, δεν τη συντρίβει ούτε την εξαφανίζει. Δεν έχει τις προϋποθέσεις να παρέμβει οντολογικά στις θείες δωρεές. Τονίζοντας την ιδιαίτερη σημασία του ασκητισμού, τονίζει ότι ο άνθρωπος εκφράζοντας τον γνήσιο πόθο για την αυθεντική ζωή, εξουδετερώνει τις πηγαίες εκείνες προϋποθέσεις που διαμορφώνουν το σαρκικό πνεύμα, με συνέπεια να μπορεί να αποκτήσει και πάλι τη δυνατότητα ομοίωσης με τον Θεόν.[\[6\]](#) Από τη στιγμή λοιπόν που εμείς οι άνθρωποι έχουμε τη δυνατότητα να δώσουμε τη λύση στο οικολογικό πρόβλημα, οφείλουμε όχι μόνον να εντοπίσουμε ως αιτία του προβλήματος αυτού

τη λάθος θεώρηση της σχέσης ανθρώπου-περιβάλλοντος εξ αιτίας του γεγονότος της πτώσης και να αρκεστούμε σε αυτή τη διαπίστωση με ευχολόγια, αλλά να εντοπίσουμε και τους λόγους που οδήγησαν τον άνθρωπο σε αυτή τη συμπεριφορά.

Για να γίνουν οι λόγοι αυτοί κατανοητοί, θα βοηθηθούμε αν λάβουμε υπ' όψη την άποψη του Χρήστου Γιανναρά πως η απολυτοποιημένη ανάγκη και απαίτηση για ατομική επιβίωση, οδηγεί τον άνθρωπο στο να υποτάξει τη βρώση και την πόση στην απαίτηση αυτή, οδηγώντας τον όμως επί της ουσίας στην πτώση. Αναφέρει χαρακτηριστικά: «Η άρνηση του ανθρώπου να δει τον κόσμο ως ευλογία Θεού – πραγματικό γεγονός σχέσης και κοινωνίας μαζί Του, τον οδήγησε στο να χρησιμοποιεί τα αγαθά της γης αποκλειστικά για τη συντήρηση και την ικανοποίηση της ατομικής του αυτοτέλειας. Έτσι, η χρήση του κόσμου γίνεται - εσφαλμένα εννοείται- ο χώρος του ανταγωνισμού για την αυτονομημένη επιβίωση των ατόμων. Τα αγαθά της γης παύουν να είναι αφορμή σχέσης και κοινωνίας, μεταβάλλονται σε αντικείμενα διεκδίκησης και ανταγωνιστικής πάλης προκειμένου να συντηρηθεί η ατομικότητα στη βιολογική ύπαρξη. Αλλά με τον τρόπο αυτό η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο οδηγεί υποχρεωτικά στην προοδευτική φθορά και στο θάνατο, είναι μία σχέση που νεκρώνει τη ζωή, αφού την ταυτίζει με την ατομική επιβίωση την υποταγμένη στο θάνατο. Ο άνθρωπος προσλαμβάνει τον κόσμο για να συντηρήσει στη ζωή την ατομική του ύπαρξη, αλλά η αυτοσυντήρηση της ατομικότητας αποδείχνεται μια αναπόφευκτη φθορά, μια καταδίκη θανάτου».^[7]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

^[1] Θεόκριτοφ, 2003, σ. 65.

^[2] Νικολαΐδης, 1990, σ. 76.

^[3] Γιαννουλάτος, 2005, σ. 52.

^[4] Μπαλατσούκας, 1996, σ. 155.

^[5] Ρωμανίδης, 2010, σ. 21.

^[6] Τερέζης, 2002, σ.52.

^[7] Γιανναράς, 1989, σ. 117.

Παρατήρηση: η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ συνεχίζει τη δημοσίευση με τη μορφή σειράς άρθρων της μελέτης «Αρχή της Αειφορίας και Ορθόδοξο ήθος: Μία νέα προοπτική στην οικολογική ηθική», του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡ. ΤΣΟΥΡΑΠΑ. Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του

κειμένου που κατατέθηκε ως διπλωματική εργασία στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου με επιβλέποντα καθηγητή τον Χρήστο Τερέζη και αξιολογητές τους Νικόλαο Κόϊο και Βασίλειο Φανάρα.